

Svetlana Ćirković
Institute for Balkan Studies
Serbian Academy of Sciences and Arts
scirkovic@hotmail.com

Non-pronominal use of the dative clitic *si* in Timok vernaculars: syntactic patterns

The form *si* is morphologically a dative clitic form of the reflexive pronoun, and as such can be used either as an indirect object reflexive (Poneli smo si jedenje. 'We brought food for us') or as a possessive (Sad si žalim bratanče. // Now I am mourning after my nephew'). Dialectologists note that in the Timok variety and the wider Prizren-Timok dialectal zone, in addition to its inherent meaning, the enclitic form of the reflexive pronoun *si* may be delexicalized and develop into a verbal particle (On si dojde, pa si me čuva. // He comes and takes care of me') which is not clearly defined. It is described in a vague sense as having "dative meaning" (Ћирић 1983, 1999; Богдановић 1979; Павловић 1970) and "pronominal meaning" (Букадиновић 1996; Богдановић 1987), as being "pleonastic" (Станојевић 1911; Ћирић 1983), as "euphemistic use of first person" (Ćirić 1983), or simply as a "common expression" (Букадиновић 1996). In the general linguistic literature, the function of this particle has been described as evaluating the eventuality indicated by the verb in the predicate (Arsenijević 2013; Милосављевић 2019). In addition, it is also analysed as a 'middle voice marker' (Vuković, Makarova, Sonnenhauser, submitted), highlighting its function to indicate that the action is being made in the interests of the subject, whereby the opposition between the agent and patient is neutralized (Kemmer 1993). It is common in Balkan Slavic, in which, Bulgarian linguists point out, it modifies the lexical meaning of the verb that it accompanies (Savova 2017), or modifies, specifies or nuances the meaning of the whole sentence (Petrova, Sokolov 2016; Иванова, Петрова 2017). The usage of particle *si* in standard Serbian is not considered by prescriptive grammars (Klajn, Piper 2013).

In order to assess the non-pronominal use of *si* in the Timok vernaculars and thereby arrive at a clearer formal description, the most frequent syntactic patterns of *si* used as a particle are identified. A total of 1,376 relevant examples of the use of *si* were extracted from the Spoken Torlak Corpus (Vuković 2020). The selection was first done automatically and further filtered manually. The following linguistic factors are taking into account:

- 1) the properties of the verb: person and number, animacy, reflexivity, voice.
- 2) position of the particle *si* in relation to the verb and other constituents in the clause.
- 3) use and omission of other clitics (enclitic form of the verb 'to be' and reflexive pronoun 'se' in reflexive and reciprocal verbs) depending on the used particle *si* in the same clause.
- 4) the most frequent verbs in their context are registered in order to identify the eventualities marked with the clitic *si*.

References:

- Arsenijević, Boban 2013. "Evaluative Reflexions: Evaluative Dative Reflexive in Southeast Serbo-Croatian". In: B. Fernandez, R. Etxepare (eds.) *Variations in Datives: A Microcomparative Perspective*. Oxford: Oxford University Press, 1–21.
- Богдановић, Недељко 1979. „Говори Бучума и Белог Потока“. *Српски дијалектолошки зборник* 25. Београд: Институт за српскохрватски језик.
- Богдановић, Недељко 1987. „Говор Алексиначког Поморавља“. *Српски дијалектолошки зборник* 33. Београд: Институт за српскохрватски језик, 7–302.
- Ђирић, Љубисав 1983. „Говор Лужнице“. *Српски дијалектолошки зборник* 29. Београд: Институт за српски језик, 7–119.
- Ђирић, Љубисав 1999. „Говори Понишавља“. *Српски дијалектолошки зборник* 46. Београд: Институт за српски језик, 7–262.
- Иванова, Елена Юрьвна, Галина Михайлова Петрова 2017. „Болгарские возвратные клитики СЕ и СИ: Омонимия, полисемия, синтаксис“. *Вопросы языкознания* 1/ 2017, 74–104.
- Kemmer, Suzanne 1993. *The Middle Voice*. John Benjamins Publishing Company.
- Клајн, Иван, Предраг Пипер 2013. *Нормативна граматика српског језика*. Нови Сад: Матица српска.
- Милосављевић, Стефан 2019. „Семантика и прагматика евалуативног рефлексивног датива у говору јабланичког краја (у светлу сродних феномена у другим језицима/говорима)“. In: М. Ковачевић, Ј. Петковић (eds.). *Савремена проучавања језика и књижевности* X/1. Крагујевац: ФИЛУМ 45–56.
- Petrova, Galina, Ivan Sokolov 2016. "Bulgarian-english parallels in the Translations of structures with the modal particle *си (si)*". *Годишник на Универзитет „Проф. Д-Р Асен Златаров“* XLV/2: 90–94.
- Павловић, Миливој 1979. *Говор Јањева*. Нови Сад: Матица српска.
- Савова, Димка 2017. „Глаголи с елемента си/sobie в българския и в полски език“. *Zeszyty Cyrylo-Methodiańskie* 6: 38–56.
- Станојевић, Маринко 1911. „Северно-тимочки дијалекат (прилог дијалектологији источне Србије)“. *Српски дијалектолошки зборник* X, Београд: Српска краљевска академија, 359–463.
- Vuković, Teodora 2020. *Spoken Torlak dialect corpus 1.0 (transcription)*. Slovenian language resource repository CLARIN.SI, <http://hdl.handle.net/11356/1281>.

Vuković, Teodora, Anastasia Makarova and Barbara Sonnenhauser (submitted). “Degrees of non-standardness. Feature-based analysis of variation in a Torlak dialect corpus”.

Вукадиновић, Вилотије 1996. „Говор Црне Траве и Власине“. *Српски дијалектолошки зборник* 42. Београд: Институт за српски језик.